

hézskéket okoznának, miközben differenciáltan kell foglalkozni velük (főként gyerekekről, tanulókról, nyugdíjasokról és más hátrányos helyzetűekről van szó).

- Abból az alapelvből kell kiindulni, hogy a könyvtári és információs szolgáltatások nyújtása a szóban forgó intézmények alapfeladata, nem pedig a nyereségre való törekvés.
- Fel kell becsülni, hogy a térítési díjak szedése nem jár-e olyan adminisztrációs munkatöbblettel, ami értelmetlenné teszi a díjak bevezetését.
- Verifikálandó, hogy a szolgáltatásokért szedendő térítési díjak közvetlenül felhasználhatók-e a könyvtári-tájékoztatói szolgáltatások javítására. Ha nem, el kell tekinteni bevezetésüktől.

7. A könyvtári szolgáltatások térítési díjaival, díjszínvonalukkal kapcsolatban folyamatosan vizsgálni kell: nem mentek-e a szolgáltatások igénybevételének, azaz a használó közösség érdekeinek rovására.

Az ismertetett ajánláshoz egy azonos terjedelmű indoklás tartozik, amely – ugyancsak pontokba szedve – még nyomatékosabbá teszi az eddig mondottakban némileg rejtettebb módon szereplő „lebeszélő elemeket”.

/Doporučení ke stanovení cen za knihovnické a informační služby v knihovnách České republiky. = Čtenář, 52. köt. 1. sz. 2000. p. 7–8./

(Futala Tibor)

Szlovákiában honosítják a dokumentációs, terminológiai és információs ISO-szabványokat

Szlovákiában annak érdekében, hogy honosítani tudják az ISO-szabványokat, mindenekelőtt némileg módosítani kellett a műszaki szabványbizottságok struktúráját, azaz hozzáigazítani az ISO-TC-k struktúrájához és illetékességéhez. Míg a TNK (= technická normalizačná komisia) 69 Terminológia (Elvek és koordináció) illetékessége már régebben kvadrált az ISO/TC 37 Terminology (Principles and Coordination) illetékességével, az ISO/TC 46 Information and Documentationnak nem volt szlovák „partnere”.

E problémát a szlovák szabványosítási szerv úgy küszöbölte ki, hogy – TNK 69 Terminológia. Információ és dokumentáció elnevezéssel – új, kettős (rokon) feladatkörű bizottságot hozott létre, miközben e bizottságon belül két albizottságot létesített, úm.

- az SK (= subkomisia) 1-et, amelynek illetékessége megegyezik az ISO/TC 37-tel;
- az SK 2-t az ISO /TC 46-nak megfelelő hatáskörrel.

Így már nem volt semmiféle adminisztratív-bürokratikus gátja annak, hogy a szakmánk érdekltségébe tartozó ISO-szabványok szlovákiai honosítása meginduljon. 1999-ben a következő szabványok honosítására került sor: tudományos és műszaki jelentések szerkezete (ISO 5966 – 1982);

nemzetközi csereformátum (ISO 2709 – 1996); könyvtári teljesítménymutatók (ISO 11 620 – 1998); nemzetközi könyvtári statisztika (ISO 2789 – 1991); nyílt rendszerek összekapcsolása, az alkalmazási szolgálat meghatározása, nemzetközi dokumentumkölcsonzés (ISO 10 160 – 1997); a Z39.50 információk átvitele, az alkalmazási szolgálat meghatározása és a protokollok specifikálása (ISO 23 950 – 1998).

Kétezerre a következő honosítási tervet fogadták el: ISSN (ISO 3297 – 1998); ISMN (ISO 10 957 – 1993); ISBN (ISO 2108 – 1992); nyílt rendszerek összekapcsolása, könyvtárközi kölcsönzés alkalmazása, 1. rész (ISO 10 161 – 1 – 1997); ugyanaz, mint az előbbi, 2. rész (ISO 10 162 – 2 – 1997); lexikográfiai szimbólumok és tipográfiai konvenciók alkalmazása a terminológiában (ISO 1951 – 1997).

A referált cikk megírása idején hozzáláttak a 2001-ben esedékes tennivalók tervezésének előkészítéséhez.

/EHNOVÁ, Marta: Normalizácia v oblasti dokumentácie, terminologie a informačnej činnosti. = Bulletin Slovenskej asociácie knižnic, 8. köt. 3. sz. 2000. p. 32–33./

(Futala Tibor)